B02118

ACORD
între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Muntenegrului privind promovarea şi protejarea reciprocă a investiţilor

Bucureşti, 20 iunie 2014

COPIE CERTIFICATĂ
TEXT ÎN LIMBA ROMÂNĂ

ACORD
ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ŞI GUVERNUL MUNTENEGRULUI PRIVIND PROMOVAREA ŞI PROTEJAREA RECIPROCĂ A INVESTIŢIILOR

Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Muntenegrului (denumite în continuare "Părţi Contractante");

-dorind să intensifice colaborarea economică între cele două State;
-intenţionînd să încurajeze şi să creeze condiţii favorabile pentru investiţiile efectuate de investitorii unei Părţi Contractante pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante în baza de egalitate şi avantaj reciproc;
-recunoscînd că promovarea şi protejarea reciprocă a investiţiilor în baza prezentului Acord va stimula iniţiativa de afaceri,

au convenit asupra celor ce urmează:

ARTICOLUL 1
Definiţii

În scopurile prezentului Acord:

1.Noţiunea "investiţie" înseamnă orice fel de bun investit de către investitorii unei Părţi Contractante pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante în conformitate cu legile şi regulamentele sale şi va include în particular, dar nu exclusiv:

a)proprietatea mobiliară şi imobiliară precum şi orice alte drepturi in rem şi asigurări reale, aşa ca ipoteci, garanţii, gajuri şi drepturi similare;

b)cote-părţi, acţiuni, obligaţiuni şi orice altă formă de participare în companii;

c)creanţe monetare sau orice performanţă, cu valoare economică, inclusiv orice împrumut acordat în scopul creării valorii economice;

d)drepturile de proprietate intelectuală, astfel cum sunt definite în acordurile multilaterale încheiate sub auspiciile Organizaţiei Mondiale a Proprietăţii Intelectuale, în măsura în care ambele părţi contractante sunt părţi la acestea, inclusiv, dar nu limitat la drepturile de autor şi drepturile conexe, drepturile de proprietate industrială, mărcile comerciale, brevete, desene, modele industriale şi procesele tehnice, drepturi similare, know-how, secrete comerciale, denumiri comerciale şi goodwill;

e) drepturi în domeniul proprietății intelectuale;

f) concesiunile conferite prin lege, prin act administrativ sau în virtutea unui contract, de către o autoritate competentă, inclusiv concesiunile de cercetare, extragere sau exploatare a resurselor naturale,

O posibilă modificare a formei, în care investițiile au fost efectuate, nu va afecta caracterul lor de investiții.

2.Noțiunea "investitor" în ceea ce privește fiecare Parte Contractantă, înseamnă:

a) persoană fizică, cetățean al unei Părți Contractante, care efectuează investiții pe teritoriul celeilalte Părți Contractante;

b) persoană juridică, inclusiv orice companie, corporație, asociație și altă întreprindere, care este constituită sau altfel organizată în conformitate cu legislația în vigoare a unei Părți Contractante, care este amplasată și își desfășoară activitatea economică pe teritoriul acestei Părți Contractante și care efectuează o investiție pe teritoriul celeilalte Părți Contractante;

c) oricare entitate legală, sau asociație, constituită în conformitate cu legislația în vigoare a unui Stat terț, care efectuează investiții pe teritoriul uneia dintre Părțile Contractante, în care investitorul, definit în subpunctele a) sau b) al acestui paragraf, exercită influența dominantă.

3.Noțiunea "venituri" înseamnă orice mijloace bănești sau materiale, obținute din investiții și în particular, dar nu exclusiv, includ profiturile, dividendele, dobânzile, royalty, creșterea de capital și alte onorarii.

4.Noțiunea "teritoriu", înseamnă:

- cu privire la Republica Moldova: spațiul geografic alcătuit din sol, subsol, ape și coloana de aer de deasupra solului și apelor cuprinse între frontierele sale, asupra cărora Republica Moldova își exercită drepturile suverane și jurisdicția, în conformitate cu propria legislație și dreptul internațional.

- cu privire la Muntenegru: spațiul geografic alcătuit din sol, subsol, ape și coloana de aer de deasupra solului și apelor cuprinse între frontierele sale, asupra cărora Muntenegrul își exercită drepturile suverane și jurisdicția, în conformitate cu propria legislație și dreptul internațional.

ARTICOLUL 2
Promovarea şi protejarea investiţiilor

1) Fiecare Parte Contractantă va promova investiţiile investitorilor celeilalte Părţi Contractante şi va admite aceste investiţii în teritoriul său în conformitate cu legislaţia şi reglementările sale.

2) Fiecare Parte Contractantă va acorda investiţiilor investitorilor celeilalte Părţi Contractante în teritoriul său un tratament just şi echitabil, protecţie şi securitate deplină şi constantă.

3) Nici o Parte Contractantă nu va afecta prin măsuri iraţionale, arbitrare sau discriminatorii managementul, menţinerea, folosirea, posedarea sau vânzarea în teritoriul său a investiţiilor investitorilor celeilalte Părţi Contractante.

4) Fiecare Parte Contractantă, în conformitate cu legislaţia sa, va examina în mod privilegiat solicitările investitorilor pentru autorizaţiile necesare în legătură cu investiţiile pe teritoriul său, inclusiv pentru autorizaţiile în scopul angajării personalului managerial şi tehnic de vârf la alegerea lor, indiferent de naţionalitatea acestora.

5) Fiecare Parte Contractantă va respecta orice angajament pe care şi l-a asumat în legătură
cu unele investiţii ale investitorilor celeilalte Părţi Contractante.

ARTICOLUL 3
Tratamentul naţional şi tratamentul naţiunii celei mai favorizate

1)Fiecare Parte Contractantă va acorda investiţiilor efectuate pe teritoriul statului său de către investitorii celeilalte Părţi Contractante un tratament nu mai puţin favorabil decât cel acordat investiţiilor propriilor săi investitori sau investiţiilor investitorilor oricărui Stat terţ oricare este mai favorabil.

2)Fiecare Parte Contractantă va acorda investitorilor celeilalte Părţi Contractante, în ceea ce priveşte activitatea acestora în legătură cu investiţiile pe teritoriul statului său, un tratament nu mai puţin favorabil decât cel acordat propriilor săi investitori sau investitorilor oricărui Stat terţ, oricare este mai favorabil.

3)Prevederile alineatelor 1 şi 2 ale prezentului Articol nu vor fi interpretate în aşa fel ca să oblige o Parte Contractantă să extindă asupra investitorilor celeilalte Părţi Contractante avantajul oricărui tratament, preferinţă sau privilegiu ce rezultă din:

a) participarea sa la orice uniune vamală existentă sau viitoare, uniune economică, acord regional de integrare economică sau alte acorduri internaționale similare, sau

b) orice acord internațional sau aranjament ce reflectă pe deplin sau parțial impozitarea.

ARTICOLUL 4
Exproprierea

1. O Parte Contractantă nu va expropria sau naționaliza direct sau indirect pe teritoriul său o investiție a investitorilor celeilalte Părți Contractante, sau să întreprindă orice acțiune, sau măsuri cu efect echivalent (denumite în continuare "expropriere") cu excepția cazurilor când exproprierea se efectuează:

a) în scop public de o importanță majoră;

b) în bază non-discriminatorie;

c) în conformitate cu procesul legislativ cuvenit, şi

d) urmat de plata unei compensări prompte, adecvate şi efective.

2. Compensația va fi total achitată şi liber transferabilă, fiind plătită fără întârzieri.

3. Compensația va fi echivalată valorii de piață a investiției expropriate imediat înainte de expropriere. Valoarea de piață nu va exprima orice schimbare în valoare, existentă dat fiind faptul că exproprierea a devenit public cunoscută mai devreme.

4. Investitorul unei Părți Contractante afectat de exproprierea efectuată de către cealaltă Parte Contractantă, va avea dreptul la o revedere promptă a acestui caz de către autoritățile judiciare sau de o altă autoritate competentă şi independentă a ultimei Părți Contractante, inclusiv la evaluarea investiției sale şi plata compensației în conformitate cu prevederile acestui Articol.

ARTICOLUL 5
Compensarea pierderilor

1. În cazul când investițiile efectuate de către investitorii oricărei Părți Contractante suferă pierderi sau pagube cauzate de război sau alt conflict armat dar nu este rezultatul activităților Părții Contractante, investitorii căreia îi aparțin, stării de urgență națională, tulburării civile, revoluție sau alte evenimente similare pe teritoriul ultimei Părți Contractante, le va fi acordat de

către ultima Parte Contractantă tratament, în ceea ce priveşte restituirea, păgubirea, compensarea sau altă soluționare, nu mai puțin favorabil decât cel

acordat de către ultima Parte Contractantă propriilor investitori sau investitorilor unui terț Stat, în funcție de aceea, care din ele va fi mai favorabil pentru investitorii interesați.

2. Indiferent de prevederile paragrafului 1 al acestui articol, investitorii unei Părți Contractante care, în cazurile prevăzute în acest paragraf, suferă pagubă sau pierderi pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, ce rezultă din:

a) rechiziția investiției lor sau a unei părți din aceasta de către forțele sau autoritățile acesteia,

b) distrugerea investiției lor sau a unei părți din aceasta de către forțele sau autoritățile acesteia, care n-a fost cauzată în combaterea acțiunii sau n-a fost necesitată de situație,

şi va fi aplicată o compensare promptă, adecvată şi efectivă pentru pagubă sau pierderi suportate în perioada rechiziționării sau ca rezultat al distrugerii intenționale a proprietății lor. Plățile rezultate vor fi efectuate fără întârziere şi vor fi liber transferabile în valută liber convertibilă.

ARTICOLUL 6
Transferurile

1. Fiecare Parte Contractantă va garanta, că toate plățile în ceea ce priveşte investițiile efectuate pe teritoriul său de către un investitor al celeilalte Părți Contractante, pot fi liber transferate fără întârzieri în teritoriul său şi în afară teritoriului său, după onorarea obligațiunilor fiscale. Asemenea transferuri vor include în particular, dar nu exclusiv:

a) capitalul inițial şi sumele adiționale pentru menținerea sau creşterea investiției;
b) veniturile;
c) plățile efectuate în baza unui contract inclusiv al unui Acord de împrumut;
d) sumele încasate prin vânzarea sau lichidarea totală s&u a oricărei părți din investiție;
e) plățile de compensare în virtutea Articolelor 4, 5 şi 7 ale acestui Acord;
f) plățile apărute din soluționarea unui diferend cu privire la o investiție;
g) salariile şi alte remunerații ale personalului angajat de peste hotare în ceea ce priveşte o investiție.

2. Fiecare Parte Contractantă va asigura ca transferurile menționate în paragraful 1 al acestui articol să fie efectuate în valută liber convertibilă, la rata de schimb de piață, aplicabilă la data transferului pe teritoriul Părții Contractante, unde investiția a fost efectuată.

3. Fiecare Parte Contractantă va garanta că dobânda la rata LIBOR este calculată împreună cu compensarea pentru perioada de când au început evenimentele menționate în articolele 4, 5 şi 7, până la data transferului de plăți şi plata va fi efectuată în conformitate cu prevederile paragrafelor 1 şi 2 ale acestui articol.

ARTICOLUL 7
Subrogarea

Dacă o Parte Contractantă sau o agenție desemnată de aceasta efectuează o plată în baza compensației, garanției sau contractului de asigurări, acordată cu privire la investiția investitorului pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, ultima Parte Contractantă va recunoaşte atribuirea oricărui drept sau revendicări a acestui investitor primei Părți Contractante sau agenției desemnate de aceasta să exercite în virtutea subrogării orice astfel de drept sau revendicare în aceeaşi măsură ca şi predecesorul în drept.

ARTICOLUL 8
Soluționarea diferendelor între un investitor şi o Parte Contractantă

1. Orice diferend cu privire la o investiție dintre o Parte Contractantă şi un investitor al celeilalte Părți Contractante, va fi soluționat amiabil prin negocieri.

2. Dacă un diferend în virtutea paragrafului 1 al acestui articol nu poate fi soluționat în termen de şase (6) luni de la notificarea acestuia în scris, atunci la cerința investitorului diferendul va fi soluționat precum urmează:

a) de către o instanță competentă a Părții Contractante, sau

b) prin arbitrare sau conciliere de către Centrul Internațional pentru Soluționarea Diferendelor legate de Investiții (ICSID), creat prin Convenția pentru Soluționarea Diferendelor legate de Investiții între State şi cetățenii altor state deschisă pentru semnare la Washington la 18 martie 1965. în cazul arbitrării fiecare Parte Contractantă, conform acestui Acord definitiv convin în avans, şi în lipsa unui Acord individual cu privire la arbitrare între Partea Contractantă şi investitor, să supună orice diferend similar acestui Centru.

Această înțelegere implică renunțarea necesității că remediile judiciare și administrative interne ar fi epuizate; sau

c) prin arbitrarea de către trei judecători conform Regulilor de Arbitrare ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (U.N.C.I.T.R.A.L.), modificate prin ultimul amendament acceptat de ambele Părți Contractante în timpul cererii despre inițierea procedurii de arbitrare.

În caz de arbitrare, fiecare Parte Contractantă, conform acestui Acord în avans prin Acord comun definitiv, și în absența Acordului individual cu privire la arbitrare între Partea Contractantă și investitor, să supună așa diferend tribunalului menționat; sau

d) prin arbitrare în conformitate cu Regulile de Arbitrare ale Camerei Internaționale de Comerț (ICC).

3. Hotărârea va fi finală și obligatorie; aceasta va fi executată în conformitate cu legislația națională; fiecare Parte Contractantă va garanta recunoașterea și îndeplinirea hotărârii de arbitrare în conformitate cu legile respective și alte reglementări.

4. La orice etapă a procedurilor proprii de arbitrare sau a conciliere, sau de aplicare a unei hotărâri, Partea Contractantă, care este parte la diferend, nu va face obiecții, că investitorul drept celeilalte parte la diferend a primit în baza unei garanții o compensare totală sau parțială pentru pierderile sale.

ARTICOLUL 9
Soluționarea diferendelor între Părțile Contractante

1. Diferendele dintre Părțile Contractante referitoare la interpretarea sau aplicarea prezentului Acord vor fi soluționate, în măsura posibilităților, prin negocieri.

2. Dacă un diferend conform paragrafului 1 al acestui Articol nu poate fi soluționat în timp de șase (6) luni de la data la care negocierile au fost solicitate în scris de către una dintre Părțile Contractante, acesta diferend va fi supus unui tribunal arbitrai.

3. Asemenea tribunal arbitrai va fi constituit ad hoc, precum urmează: fiecare Parte Contractantă va desemna câte un arbitru și acești doi arbitri vor alege în comun acord un cetățean al unui Stat terț drept președintele lor. Acest arbitri vor fi desemnați în timp de trei (3) luni din data când o Parte Contractantă a informat cealaltă Parte Contractantă despre intenția de a supune diferendul unui tribunal arbitrai, președintele căruia va fi desemnat în timp de următoarele trei (3) luni.

4. Dacă perioadele specificate în paragraful 3 al acestui Articol n-au fost respectate, fiecare Parte Contractantă, în lipsa oricărei alte înțelegeri, poate invita Preşedintele Curții Internaționale de Justiție să efectueze numirile necesare. Dacă Preşedintele Curții Internaționale de Justiție este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau dacă acesta este altfel împiedicat să exercite funcția menționată, Vice-Preşedintele sau în cazul incapacității lui membrul Curții Internaționale de Justiție, următorul în grad, poate fi invitat să facă numirile necesare în aceleaşi condiții.

5.Tribunalul îşi va stabili propriile reguli de procedură.

6. Tribunalul arbitral va adopta hotărârea sa în conformitate cu prezentul Acord şi conform regulilor dreptului internațional. Tribunalul va adopta decizia sa prin majoritatea de voturi. Această hotărâre va fi definitivă si obligatorie.

7.Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile legate de membrul său propriu şi de reprezentarea sa legală în procedurile de arbitrare. Cheltuielile legate de Preşedinte şi alte cheltuieli vor fi suportate în egală măsură de către ambele Părți Contractante. Tribunalul poate, în orice caz, prin hotărârea sa, stabili o altă decizie privind distribuirea cheltuielilor.

ARTICOLUL 10
Modificări şi completări

Părțile Contractante pot introduce modificări şi completări în prezentul Acord, perfectate în modul cuvenit într-un Protocol adițional, care va fi parte 'integrantă a Acordului. Protocolul menționat va intra în vigoare potrivit prevederilor Articolului 14.

ARTICOLUL 11 Aplicarea altor reguli

în cazul în care prevederile legislației uneia dintre Părțile Contractante sau obligațiile de drept internațional care există pe lîngă prezentul Acord sau urmează să se stabilească în viitor între Părțile Contractante, conțin o reglementare generală sau specială, justificînd investiția investitorilor celeilalte părți Contractante la un tratament mai favorabil decît cel prevăzut în prezentul Acord, atunci această reglementare are prioritate față de prezentul Acord în măsura în care este mai favorabilă.

ARTICOLUL 12
Aplicarea Acordului

Prezentul Acord se aplică investițiilor care au fost efectuate de către investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante în conformitate cu legislația celeilalte Părți Contractante înainte sau după intrarea acestuia în vigoare.

ARTICOLUL 13
Consultări

Fiecare Parte Contractantă poate propune celeilalte Părți Contractante, în caz de necesitate, să se consulte în orice materie, ce afectează aplicarea prezentului Acord. Aceste consultări vor avea loc în timpul și locul convenit prin canale diplomatice.

ARTICOLUL 14
Intrarea în vigoare, durata și expirarea

1. Prezentul Acord va intra în vigoare de la data primirii ultimei notificări, prin canale diplomatice, prin care o Parte Contractantă notifică celeilalte Părți Contractante îndeplinirea procedurilor interne legale necesare intrării în vigoare a acestui Acord.

2. Prezentul Acord se încheie pentru o perioadă de zece (10) ani și acțiunea lui se va prelungi în mod automat pentru următoarele termene consecutive, dacă nici una dintre Părțile Contractante nu-i va notifica celeilalte Părți Contractante, prin canale diplomatice, cu cel puțin un an până la expirarea termenului curent de acțiune, despre intenția sa de a-l denunța. În acest caz denunțarea va deveni efectivă la expirarea perioadei curente de zece (10) ani.

3. Pentru investițiile efectuate anterior denunțării prezentului Acord, prevederile lui vor continua să fie efective pe parcursul unei perioadei de zece (10) ani de la data denunțării prezentului Acord.

Semnat la București, la 20 iunie 2014, în două exemplare, fiecare în limbile română, muntenegreană și engleză, toate texte fiind egal autentice. În caz de divergențe privind interpretare va prevala textul în limba engleză.

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

PENTRU GUVERNUL MUNTENEGRULUI

Prin prezenta confirm că textul alăturat este o copie certificată de pe Acordul între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Muntenegrului privind promovarea şi protejarea reciprocă a investiţilor (Bucureşti, 20 iunie 2014), originalul căruia este depozitat la Arhiva Tratatelor a Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene.

Dumitru SOCOLAN,
Şef al Direcţiei Generale Drept
Internaţional a Ministerului Afacerilor
Externe şi Integrării Europene al
Republicii Moldova